

**Poročilo o poskusnem
preverjanju znanja
v 3. razredu osnovne šole
v šolskem letu 2017/2018**

Državni izpitni center

Državni izpitni center
2018

Poročilo o poskusnem preverjanju znanja
v 3. razredu osnovne šole v šolskem letu 2017/2018

Avtorici: *Blanka Blagotinšek, Saša Masterl*

Izdal: *Državni izpitni center*

Računalniški prelom: *Jana Lavtar*

KAZALO

1	Uvod	1
2	Priprava gradiva za poskusno preverjanje	1
3	Izvedba poskusnega preverjanja	2
	3.1 Prijava šol in izbor vzorca šol	2
	3.2 Dostava in vračanje gradiva.....	2
	3.3 Priprava in potek poskusnega preverjanja.....	2
4	Vrednotenje preizkusov	3
	4.1 Moderacija navodil za vrednotenje	3
	4.2 Vrednotenje preizkusov poskusnega preverjanja znanja	3
5	Analiza dosežkov	4
6	Zaključek	5

1 Uvod

V šolskem letu 2017/2018 smo na pobudo Državne komisije za vodenje NPZ in ob podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport izvedli poskusno preverjanje znanja v 3. razredu. S poskusom smo želeli ugotoviti stopnjo usvojene bralne in matematične pismenosti ob koncu 1. triletja. Z izbranimi nalogami oz. preizkusi smo preverjali primernost obsega preizkusa ter ustreznost posameznih tipov nalog. Hkrati nas je zanimala razumljivost navodil za reševanje nalog in razumljivost navodil za vrednotenje preizkusov.

V poročilu smo pripravili pregled postopkov ter opis posebnosti med izvedbo poskusnega preverjanja.

2 Priprava gradiva za poskusno preverjanje

Konzulenti predmetnih komisij so v skladu z *Rokovnikom izvedbe poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu v šolskem letu 2017/2018* pripravili gradivo za poskusno preverjanje znanja v 3. razredu iz slovenščine in matematike. Predmetno komisijo (v nadaljevanju PK) za slovenščino in matematiko sestavljajo predsednik in trije konzulenti, ki so učitelji razrednega pouka.

Naloge, ki sta jih pripravili PK, je Državni izpitni center (v nadaljevanju Ric) oblikoval v končna preizkusa znanja, pripravljena za tisk. V procesu oblikovanja je bila zaradi vnosa strokovnih in lektorskih popravkov ter slikovnega gradiva potrebna vrsta pregledov, s katerimi so bile odpravljene morebitne napake. Postopek je potekal s sodelovanjem strokovnega delavca Rica, predsednika PK in zunanjega pregledovalca gradiv. Ker je poskusno preverjanje potekalo samo na šolah s slovenskim učnim jezikom, gradivo ni bilo prevedeno. Prav tako preizkusi niso bili prilagojeni za učence s posebnimi potrebami. Šola je lahko sama prilagodila izvedbo pisanja (podaljšan čas pisanja, prekinitve pisanja po potrebi, pisanje v posebnem prostoru ...) tistim učencem, ki imajo odločbo in s tem prilagojeno izvajanje preverjanja in ocenjevanja znanja pri pouku. Zaradi oddaje enega kompleta gradiva DK za vodenje NPZ ni opravila žreba kompletov.

Za poskusno preverjanje znanja v 3. razredu smo natisnili 4.415 izvodov preizkusov slovenščine in 4.415 izvodov preizkusov matematike.

3 Izvedba poskusnega preverjanja

3.1 Prijava šol in izbor vzorca šol

V mesecu novembru je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport posredovalo vabilo osnovnim šolam s slovenskim učnim jezikom k poskusnemu preverjanju znanja v 3. razredu. Sodelovanje v poskusnem preverjanju je bilo prostovoljno. Šole, ki so se odločile za sodelovanje, so morale na preverjanje prijaviti vse učence 3. razreda, učenci pa so opravljali preizkus pri obeh predmetih.

Prijave so potekale prek spletne strani eRic in so bile odprte do sredine decembra. Ko so se prijave zaključile, je Ric določil vzorčne šole. V vzorec izbrane šole so morale preverjanje znanja opraviti po vnaprej določenem rokovniku in v skladu z *Navodili za izvedbo poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu*, Ric pa je po zaključku poskusnega preverjanja za vzorčne šole pripravil analizo dosežkov učencev in jo posredoval OŠ.

Na poskusno preverjanje znanja v 3. razredu se je prijavilo 111 šol s 4418 učenci. Ker število prijavljenih šol predstavlja malo manj kot eno četrtno osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom, se je Ric odločil, da bodo vse prijavljene šole vzorčne. Tako je zagotovil statistično primerno velik vzorec. Zaradi opravičljivih razlogov pa so naknadno 3 šole izstopile iz vzorca.

3.2 Dostava in vračanje gradiva

Gradivo za poskusno preverjanje znanja so uslužbenci Pošte Slovenije na šole dostavili teden dni pred izvedbo. Podružnične šole so gradivo prejele na matični šoli. Šole so potrdile ustreznost prejetega gradiva oziroma sporočile reklamacije. Ric je zabeležil nekaj težav z dostavo gradiva (zamuda pri dostavi, pobiranje gradiva na vseh šolah, zahteva pošte po pisnih pooblastilih ...). Težave lahko pripišemo izrednemu dogodku izven ustaljenih praks dostavljanja gradiva za NPZ. Šole so izkazale potrpežljivost pri opisanih dogodkih in veliko mero samoiniciative za reševanje nastalih težav.

Na dan dostave gradiva sta bili na spletni strani eRic objavljeni tudi naslovnici preizkusov. Z naslovnici so lahko učitelji razbrali, katere pripomočke potrebujejo učenci pri preverjanju in kratka navodila, namenjena učencu pred začetkom reševanja preizkusa.

3.3 Priprava in potek poskusnega preverjanja

Pred izvedbo poskusnega preverjanja so se morale šole seznaniti z *Navodili za izvedbo poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu*, v katerih sta podrobno opisana priprava na izvedbo in potek poskusnega preverjanja.

Šole so morale na šifre, ki jih je pripravil Ric, zapisati imena in priimke učencev, ki so opravljali preverjanje, saj Ric nima zakonske podlage za zbiranje osebnih podatkov učencev 3. razredov in zato predhodno ni mogel pripraviti šifre z imeni in priimki. Šola je morala učence seznaniti z dovoljenimi pripomočki, ki so jih lahko uporabljali pri pisanju. Prav tako se je morala šola pripraviti na prilagojeno izvedbo preverjanja za učence s posebnimi potrebami (pisanje v posebnem prostoru, pisanje s pomočnikom ...).

Razredni učitelj je gradivo prevzel pred pričetkom pouka na dan pisanja, preverjanje pa izvedel v času pouka. Za izvedbo je potreboval 60 minut, učenci pa so imeli za pisanje na voljo 45 minut.

4 Vrednotenje preizkusov

4.1 Moderacija navodil za vrednotenje

Dan po pisanju posameznega predmeta so uslužbenci Pošte Slovenije na vzorčnih šolah pobirali vzorec rešenih preizkusov, ki so jih PK in Ric potrebovali za izvedbo moderacije. Učitelji so po pisanju v šoli fotokopirali rešene preizkuse četrtega učenca in četrte učenke ter zadnjega učenca in zadnje učenke po abecednem vrstnem redu vsakega oddelka. V oddelkih, ki so imeli manj kot pet učencev, so učitelji fotokopirali preizkus zadnjega učenca in zadnje učenke po abecednem vrstnem redu. Pri fotokopiranju so morali učitelji prekriti ime in priimek učenca, saj Ric nima zakonske podlage za zbiranje podatkov o učencih 3. razreda. Ric je tako prejel okoli 900 rešenih preizkusov za posamezni predmet. Z izbranim vzorcem rešenih preizkusov je po nekaj dneh pisanja potekala moderacija. Na moderaciji so sodelovali konzulenti in predsednik posamezne PK ter strokovni delavec Rica.

4.2 Vrednotenje preizkusov poskusnega preverjanja znanja

Vrednotenje preizkusov poskusnega preverjanja v 3. razredu je potekalo na klasičen način. To pomeni, da učitelji preizkuse niso vrednotili elektronsko, ampak so popravne znake in doseženo število točk zapisovali v preizkus. Nato so izpolnili še obrazec za točkovanje. Preizkuse poskusnega preverjanja so vrednotili učitelji šole, ki izpolnjujejo pogoje za poučevanje na razredni stopnji. Določil jih je ravnatelj, učiteljev pa ni bilo potrebno prijavljati prek eRica. Pri vrednotenju so morali učitelji upoštevati *Moderirana navodila za vrednotenje* ter navodila za izpolnjevanje obrazca za točkovanje, ki so bila poleg preizkusa na dan začetka vrednotenja objavljena na spletni strani eRic.

Vrednotenje preizkusov posameznega predmeta je potekalo več dni.

Ocenjevalcem je bila v času vrednotenja na voljo pomoč konzulentov in predsednika PK na Ricu.

Vprašanja učiteljev ocenjevalcev so opisana v poročilu posamezne PK.

5 Analiza dosežkov

Po končanem vrednotenju so vzorčne OŠ poslale vse izpolnjene obrazce za točkovanje na Ric. Obrazce smo optično odčitali in tako zbrali podatke o dosežkih učencev na poskusnem preverjanju. Ric je za šole pripravil osnovne statistične podatke za vse v vzorec izbrane šole in za učence posamezne šole. Podatke smo objavili na spletni strani eRic.

V septembru 2018 so konzumenti PK za slovenščino in matematiko v sodelovanju s predsedniki pripravili vsebinske analize nalog in dosežkov učencev šol, ki so sodelovale v preverjanju. Ric pa je pripravil dodatne analize dosežkov po postavkah preizkusov znanja vseh sodelujočih učencev in učencev posameznih šol.

Dokumente s statističnimi podatki o dosežkih vseh sodelujočih učencev na poskusnem preverjanju in vsebinske analize smo objavili na splošni spletni strani Rica. Dosežke učencev posamezne šole pa na spletni strani eRic.

6 Zaključek

Ugotovitve poskusnega preverjanja znanja in analize dosežkov bodo podlaga za nadaljnja razmišljanja o ustreznosti preizkusov in posameznih nalog za zunanje preverjanje ob koncu 3. razreda.

Ocenjujemo, da je bila izvedba poskusnega preverjanja uspešna. K temu so v veliki meri pripomogli predsednika in konzulenti PK, ki so z ustvarjalnim in visoko strokovnim delom uspeli pripraviti kakovostno gradivo za izvedbo poskusa ter vsebinske analize dosežkov in nalog. Prav tako so k uspešni izvedbi veliko pripomogli strokovni delavci sodelujočih šol, ki so izkazali visoko stopnjo sodelovanja in prilagajanja novim situacijam. Prispevali so koristne informacije in sami reševali nepredvidene zaplete pri izvedbi poskusa.

Ric se vsem sodelujočim ponovno zahvaljuje za uspešno in strokovno opravljeno delo.